

ÖĞRETMENLER NİÇİN OKUL MÜDÜRÜ OLMAYI İSTEMİYOR

Dr. Songül ALTINIŞIK (ÖZKAYA)

1988 yılında, Ankara'nın Çankaya, Keçiören, Polatlı, Ayaş ve Haymana ilçelerindeki 37 ilkokul, bağımsız ortaokul ve genel liselerde bulunan toplam 588 öğretmen üzerinde "Kadın Öğretmenlerin Okul Müdürü Olması Engelleri" konulu bir araştırma yapılmıştır. Araştırma kapsamına ayrıca, Ankara'da bulunan kadın müdürler, okul müdürü atamaya yetkili Bakanlık üst düzey yöneticileri ve çevresel grupları temsilen okul koruma derneği ve okul aile birliği temsilcileri de alınmıştır.

Araştırma sonucunda, Araştırmaya katılan öğretmenlerin %84.4'ünün okul müdürü olmayı istemediği saptanmıştır.

Eğitimin işlevselliği, amaçlarına ulaşılabilirliği, niteliğin sağlanması açısından sistemin uygulama örgütleri olan okullarda "müdürlüğün" istenen ve beklenen bir görev olması önem taşımaktadır. Bu açıdan yukarıda açıklanan Araştırma sonucu, okul müdürlüğünün istenmemesi oranı, dikkat çekici ve üzerinde özenle durulması gereken önemli bir olgudur.

Türk eğitim sisteminde ilk ve orta dereceli okul müdürleri, öğretmenlerden atanır. Bu işlem, okulun düzey ve türüne göre farklı karar birimlerinde, farklı yöntemlerle gerçekleştirilir. Her tür okul yöneticiliği için ortak olan, okul müdürünün öğretmen olmasıdır.

Araştırma kapsamındaki öğretmenlerin ancak %5.8'inin okul müdürlüğü için başvuruda bulunduğu saptanmıştır. Bu durum, okul müdürlüğüne atanmak için öğretmenlerin çok büyük ölçüde isteksiz olduklarını; bunun da bu görevi yani okul müdürlüğünü istekli olmayı gerektirecek kadar çekici bulmadıkları biçiminde yorumlamak mümkündür. Ancak, okul müdürlüğü için başvuruda bulunanların da %73.5'nin bu isteğinin gerçekleşmemiş olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum da, öğretmenlerin okul müdürlüğüne istekli olmalarını ya da müdürlük için başvuruda bulunmalarını engelleyen önemli bir etken olarak düşünülebilir.

Diđer taraftan, çalışmanın bir doğurgusu olan yöneticiliğe, öğretmenlerin büyük ölçüde ilgisiz ve isteksiz olmalarının, müdür atamaya yetkili bilimlerin dikkatini çekmesi gereken bir husus olduğu ileri sürülebilir. Okul müdürlüğüne atanan kişilerin büyük bir çoğunluk oluşturan "isteksiz kişilerden" seçilmiş olması durumunda:

Eğitim Yönetimi. Yıl : 1 , Sayı : 3 , Güz 1995

- Bu kişilerin görevlerinde başarılı olamayabileceklerini;
- Bunun bedelinin ise eğitime malolacağı ve bu nedenle
- Eğitimin niteliğini olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülebilir.

Araştırma kapsamına giren öğretmenlerin okul müdürü olmayı istememeleri, bu görevi algılayış biçimlerinden de anlaşılmalıdır. Çünkü, öğretmenler, okul müdürlüğünü:

- * Çekici,
- * Maddi olanaklar sunan,
- * Mesleki doyum ve prestij sağlayan,
- * Çalışma saatleri açısından öğretmenliğe göre daha esnek olan

bir görev ya da pozisyon olarak görmediklerini belirtmişlerdir. Onların bu algılayış biçimlen, okul müdürlüğünü istemeyiş nedenlerini açıklamaktadır.

O halde, eğitim yetkililerinin bu konu üzerinde önemle durmaları gerektiği söylenebilir. Eğitim yetkililerinin konuyu iki açıdan ele almaları gerekir: Öncelikle, okul müdürlüğünün istenilir bir konuma getirilmesi ve böylece bu göreve istekli olan öğretmen sayısının artırılarak okul müdürlüğünün istekli öğretmenlerce yürütülmesi sağlanabilir.